

COLECCIO
“ANTOLOGIES POETIQUES”

4

Lo Rat Penat

AQUARELES DE LA LLAR

© PERE DELMONTE I HURTADO

Edita: LO RAT PENAT, 1996
C/. Aparisi i Guijarro, 10
46003 VALENCIA
En la col·laboració de l'Excm. Ajuntament de València

Cap de la Secció de Publicacions: CONSUELO RUBIO I MARTÍNEZ

Assessorament tècnic i correcció lingüística: MARIVI FERRANDIS I OLMOS
JULI MORENO I MORENO

Portada: Alqueria Valenciana (Fragment). Colecció Particular

I.S.B.N.: 84-89069-23-9
Deposit Llegal: V-4755-1996

Imprimix: GRÁFICAS RONDA, S.L.
Mestre Valls, 10
46022 VALENCIA

Pere Delmonte i Hurtado

P R O L E C

Tan sotil com pintar des de l'aigua i fondre's en ella; tan profund con mirar-se als ulls, amant, es donar-se en la lletra a l'escriure: imaginar, traçar i comprometre. Pero... i la tendrea i els sentiments, còm glossar-los. No sols es dolçor, ni dures penes, en la quotidianitat que consumix i gasta, sí amor, entrega, treball, encontre... quan existix l'afany familiar i es goja de familia numerosa. I Pere, amic, en una de les mes autentiques maneres de fer-se ell, despullant les enyorances per als demes, intenta trobar la seua justificacio vital i polsa el pinzell, templant el vers, i rimant-se veus o llocs coneguts, desgruna passages, i ventilant el cor, per cantar-se a l'aire, intim i senzill, alena.

Son cadencies vitals, brols de sanc calenta i argentada, mes, tambe cadufs de la senia, impenitent cara a l'ocas, moguda a sols i llunes. Fullejar del calendari, de negres sobre el blanc, aguardant el roig festiu, que faça de contrapunt. Son glops del passat, memoria i testament, moments que volgueres retindre, en la lluita contra la pols i l'arna de l'oblit. Malaida pau, si no existira en qui gojar-la. Mentres, li parlaves de tu, al fantasma de tots, com si de casa fora.

I son les maravelles del sentir-se espos, i les tendrees de saber-se pare, i els maldecaps que la responsabilitat comporta. Les vanitats de vore com t'acampen i progressen, i els patiments quan entropocen. I les llagrimetes quan alcen el vol, ¿son de l'agredolç!, si l'alcen volent. Ni t'enrecordes de les que plorares, amagant-te i guaitant els llitets, quan, passant les passeres, a febres tocaven i tots les pillaven.

Precs i encomandes, consells i sentencies, tot arringlerat i lligat d'afectes, farcit d'emocions i reblit d'entregues... I sempre, oberta a l'alba, la blanca plana del paper de l'esperança, per a intentar nou solc

i noves poesies, tan fantàstiques per la proximitat i tan sublims d'accents casolans, com la senzilla grandesa que cada dia se nos regala als vius, al rompre del sol, sense estridències, si com Pere, tenim consciència d'estar vius. No cal posar més marcs a la fantasia, perquè la realitat desborda normalment el panorama. Més que no es duguen les virtus familiars, ni es sapia viure acaronant les tradicions, ni l'heretar trages dels germans majors siga moda. Mentrimentres tornen a estar d'actualitat els bells anhels, més valdra, als balcons de casa, cuidar rosers i sentir com els capolls nos pinten roses.

VICENT RAMON CALATAYUD
PRESIDENT
ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS
EN LLENGUA VALENCIANA

El qui no encontra l'alegria dins de
sa casa, ¿on anira a buscar-la?

Tamayo i Baus

La família es l'espill de la societat.

Victor Hugo

¿Cóm va a defensar la Patria qui fa
lleis contra la família o l'abandona?

PINTOR

Yo soc un pintor
d'humans testimonis, del temps i el paisage,
i bec el color
de les fonts de l'iris, del callat llenguatge
i del mar sonor.

Lo que capta l'ull,
quan l'idea observa o el sol me revela,
ho esbosse en un full
que s'ompli i empapa com una aquarela
pels versos que acull.

Per a mi pintar
es la conseqüència de sentir i viure
l'amor per amar,
i es el privilegi d'extraure i descriure
recorts de la llar.

Escenes que son
un instant a penes en la trayectoria
del passat que fon
de planys o de roses. Humiltat i euforia
del meu intim mon.

El Senyor dels vents,
el Suprem Artiste, m'ompli la paleta
dels alts sentiments.
Mullant-los en tinta i en veu de poeta
yo els faig pensaments.

Fidel al costum
de l'art que es fa ritme d'accent i de mida,
vullc traure'ls a llum
abans que la pressa del riu de la vida
m'ofegue el perfum

com l'aigua a la fi
dissol la pintura damunt de la tela
i a cada desti,
dibuix de les hores, l'eterna aquarela
li emboira el cami.

Vinc, puix, a mostrar,
ans de diluir-me, les fresques memories
d'amor per amar,
pintures i versos, menudes histories
de la meua llar.

LA POLS D'UN SOMI

Encara estomordit per la naixença
crec dur mon cos nugat al fil que guaita
les tisoires aseptiques que em poden
de la rail materna,
i ya soc un grapat
d'ilusions envellides,
semes, ans de florir.

I se lo poc que soc -la pols d'un somi-
perque el rellonge insult va recordant-me
que he creuat l'ombra recta del migdia
i ya vaig, conte arrere,
abocant-me a la nit,
cap al minut ingravit
dels horisons eterns.

¡Qué llarc sembla i qué curt es fa el viage
des del claustre carnal fins a la meta
que brolla d'improvis desfullant nuvols!
¡I qué esteril la suma
d'agressions i avaricies
si a la fi -vapor d'aigua-
tot s'esmuny de les mans...!

Mes entre les tisores i la fosca
la pols del somi meu quallà en familia,
Deu me donà per ella manolls d'ales,
m'allumenà el misteri
sacrosant de l'amor
i se que somi i ales
son, per Ell, l'infinit.

✱ ✱ ✱

RIC

Si tinc amor
d'esposa i fills,
la llar en pau,
el pa ya cuit
-forment i forn
pels anys i els dits-
i crec en Deu,
¿puc ser mes ric?

NAIXENÇA

La nit despertà de sobte
la codicia de les presses,
de la pluja, de les ansies
i del mege.

La nit que ya caldejava
la quietut d'hores serenes
me va espentar a les ombres
trencant sendes.

La naixença primerenca
me cridava, i vaig estendre
les ales atrofiades
de les venes

pels carrers i per les places,
deixant un baf al darrere
de sudoroses preguntes
inconcretes

i una estela inquisidora
per a respostes novelles
que el vent, la nit i la pluja
comprengueren.

I quan tornava a la fi
del meu tunel de tenebres,
junt a les mans lluminoses
i serenes

-mans velles, predestinades
per a empomar els poemes
de les joves paridores,
fragils, fresques,-

la nit anava espolsant-se
del seu misteri solemne
i era ma casa un esclat
de cors i festes.

¡Ya havia naixcut ma filla
i em mirava somrient-me,
encara a son fil matern
feta un nexa,

exhibint sa carn rosada
i sos enormes ulls negres...!
La mare, callat sagrari,
lliri i sedes,

son premi d'amor lluia
sense acabar de comprendre'l.
La nit que va allumenar
les finestres

del dia nou, net de pluja,
va vore la flama encendre
d'un sol huma pel milacre
de voler-se.

Ella ens va dir que la vida
es Deu que es fa primaveres.
La brisa escampava essencies
del verp Creure...

EL FANTASMA

Ma casa te un fantasma. Estic segur
encara que ningú l'ha vist jamai.
No se com te la cara, ni si el cos
es pura transparència o es de carn
o el du per tradició -com es de llei-
suspens i tot cobert d'un llançol blanc.
Tampoc si es jove o vell; es gros o prim;
si arrossega cadenes, va esglayant,
si fa de dia o nit el seu ofici
o actua per contracte laboral...
Mil voltes he volgut posar-li ceps
per a vore'l com es i raonar
i sempre m'he quedat sense coneixer
com es el personatge fantasmal.
¡I yo se que existix! ¡I està en ma casa!
¡I que de mi se burla el deshonorat,
ya que el pervers, creent-se molt simpatic,
cada dia s'ingenia un nou compas
per a posar en solfa l'humorisme
que es gasta per a riure's dels mortals!
Quantes voltes als fills i a la muller
rabios per la sorpresa he preguntat:
¿Quí ha tombat la cadira...? ¿Quí l'aixeta
deixà oberta...? L'espill, ¿quí l'ha trencat...?
¿Quí ha escrit en la paret el nom de Pepe...?
¿Quí ha fet eixe dibuix sobre el sofà...?
¿Quí ha desllomat el llibre...? ¿I el meu boli

quí l'ha clavat en l'angul d'este marc...?
¿Quí obrigue la nevera...? ¿Quin gracios
ha posat el rellonge entre la sal...?
I sempre un cor respon a la pregunta:
"Yo no soc." "Tampoc yo." "Ni m'he enterat..."
"Yo si que no he segut porque no estava..."
...I en arribar aci ya indague fart:
Haura segut Cristina, la menuda...
-Yo no. -¿O tu, Xavier...? -Tampoc. -¿Ferran...?
-¿Yo...? -¿No seras tu, Imma...? -¡No se res!
-¿Puish acas tu, Aleixandre...? -¿Yo...? ¡¡Que val!
¡Ningu ha segut dels cinc! Ni inclus la dona
que una vegada mes nega en el cap...

Despres de tan segures negatives
me confesse vençut... ¡Res trac en clar!
Mes si aço que està brut ans no ho estava
i el vidre de repent es veu trencat
i aci ningú, ningú, gran ni menut
ha deixat de ser angel per fer mal,
¿quin dimoni ha segut el ver culpable...?
Llavors me quede sol reflexionant
i acabe en la creencia que un fantasma
està dins de ma casa rellogat
sense pagar un centim i rient-se
dels que som per ad ell joguets humans...

Comentant lo que em passa en el veï,
molt serios, el meu dubte ha dissipat:
“¡El fantasma existix! Tambe en ma casa
yo tinc el meu i sempre ens fa maldats.
El fantasma està sempre on hi ha un chiquet
perque el chiquet precisa a qui culpar
-fugitiu inocent- dels seus desoris...
i el fantasma acodix sabent que va
a poder fer allo que entre els fantasmes
servix per a la prova doctoral.
¡El fantasma ve a riure's de nosatres!
Els fills, al costat d'ells, tots son un sants...
¿Qui s'acaba, sino, l'ultim el paper
que quedava en el roll de l'escusat
quan anaves a usar-lo...? ¡El fantasma!
¿Com pot fer-te un chiquet maldats tan grans...?”
I escoltant al veï m'he convençut
-perque lo del paper ya m'ha passat-
que el fantasma existix dins de ma casa
encara que ningu l'hem vist jamai...

A L'ALBA ...

A Imma.

A l'alba, filla, a l'alba,
retornaran les cases
a encetar l'harmonia
de les roselles blanques.

A l'alba, filla, a l'alba,
vestiran d'or els arbres
i els pinzells del nou dia
faran florir les branques.

A l'alba, filla, a l'alba,
s'alçaran les montanyes
de la cambra en que dormen
entre flairoses plantes.

A l'alba, filla, a l'alba,
despertaran les aigües
de la mar i les ones
perlejaran les plages...

Tambe tu, filla, a l'alba,
sentiras el milacre
de l'amor que te busca
des del balco de l'aire

i aniras a vestir-te
de rosada i de nacre
per a que el sol envege
l'amor que va a buscar-te...

I quan arribà l'alba
per les fronteres blaves
disposta a escriure't versos
d'amor al mig les galtes,

eixa alba matinera
va refrenar les ansies
perque l'ocas t'havia
vestit ya de flors malves...

A l'alba, filla, a l'alba...
Junt al bressol la mare...
La canço, de repent,
es un remoreig d'ales...

A l'alba, filla, a l'alba...
Deu faça que no et falten
mai l'amor de l'ocas
ni els versos de les albes.

EL SAQUET DELS BOTONS

He trobat dins d'un calaix
d'un moble vell, no se cóm,
el gran tesor de l'infancia,
el mes fantastic, crec yo,
que acaronaven les cases:
un saquet ple de botons.

L'he deslligat i he posat
la ma dins, palpant-los tots,
sentint el passat al tacte
i el present per l'emocio
de poder tornar a encendre
la llum d'un temps massa fosc.

La tela antiga, rallada,
tenia els grisos colors
i en sos vetes una historia
sense escriure i sense nom.

Ya la yaya de ma mare
-Deu sap les generacions-
el tenia i el guardava
casi casi en devocio
com a gloria que aforraven
els esperits previsors.

Aquel recull "per si acas..."
-de fusta, d'os, de llauto,
de nacre, forrats, de vidre,
allargats, quadrats, redons...-
era de pobra factura,

pero era el joguet millor
el dia que, com a premi,
podia escampar-los yo.

Els amics pronte acodien
-alguns portant sos botons-
i armavem genials batalles,
a voltes dos contra dos
-els grans eren generals
i soldats els menuts tots-
fent-los moure a colps de dits
fins tirar a l'invasor
fora del camp on tenia
que morir Napoleo...

Atres fins els noms tenien
dels futbolistes millors
i traçant sobre l'asfalt
unes ralles de clario
feyem partits de corage
impulsant onze botons
contra un menut -la pilota-
que de retruc o rebot
feya el gol a l'espentar-lo
el gros boto jugador
que corria baix la gracia
d'un atre fent-li pressio...

Els chiquets hui, ai, s'han rist
de les meues emocions
com si d'una atra galaxia
tinguera historia i sabor
el saquet gris i rallat
que he trobat ple de botons...

Yo en canvi he segut feliç
palpant alegres tristors
i recordant l'inocencia
del joc jugat a genolls
entre els amics i al carrer...
quan era el carrer de tots
i no per a usar els coches
lluitant contra els peatons...

¡Ai, qui poguera tornar
al temps d'infant, d'ilusio,
i a rebre el bes blanc de mare
-regal de Deu fet amor-
junt al premi del saquet
ple de fantastics botons...!

LA CARN

La carn que me fera carn,
rent i esperança,
per la suma d'anys en peu
en fret callava.
La carn, el sagrat manoll
de terra humana;
model de mare, d'assut,
corage i llagrima;
calaix dels rics sentiments
de nostra raça,
entre els arraps de la nit
es desgarrava.
La carn, apurant l'ale
com mor la flama
i sos projectes febrils,
-del res al massa-
que entre els camins assucacs
alimentara,
enfosquant els ulls i el do
de la paraula
i ana a fer-se cendra i llum
pels trencalls d'alba...
La carn guardà en son oit
una pregaria,
una carícia en les mans,
i en front i galta

l'entranyable i ultim bes
que tot ho tanca
i volà cap a la llar
d'eterna calma...
Des d'eixe exacte moment
en que expirara
la carn que me fera carn
en cos, fe i anima,
yo sent que a voltes reviu,
com ombra passa
i pels filers de la veu
neta i lluntana
ve a recordar-me l'amor
que en mi sembrara...

ORACIO DE LLUM

He lluitat ajopit contra el descredit oficial que encancara a la familia en el zel casi anonim del qui busca pel claustre de la pau la bondat mistica. La professio dificil de ser pare he depres de mos fills i en harmonia ells han sabut per mi l'assignatura del dialec d'amor que mou la vida. Els he donat molt mes que yo vaig rebre d'aquells que el barbarisme els empobriria, encara que molt menys que el cor demana encetant-los camins de murta viva. Posi en ells el ferment de la cultura, de civisme, moral, de llei amiga, de sentiments cristians i de constancia i d'amor a la terra beneida... Tot ho porti a la llar com a riquesa, sense la vanitat de falsa economia ni lligaces que ofeguen les idees que son virtut plural de la veu intima. I ara que mire al front, i veig la lluna insinuant-me en neu l'ocas del dia, sol me resta esperar i a Deu alçar-li una oracio de llum per la familia.

* * *

LA NIT DE NADAL

Decembre va esgotant-se. La Nit Santa
retorna en son rebrot emocional.
L'atmosfera es barreja en sucre i sal
i l'infantil revol innocent canta
a ¡La Nit de Nadal!

El nervi en la bondat es reconcilia
al voltant de la taula que ha complit
en el sagrat precepte del convit
i que agrupa un any mes a la familia
en l'amorosa nit.

Els chiquets posen musica i el riure
sobre el silenci agut del pensament
pel fill que, militar, es troba absent
i per l'atra cadira que enguany lliure
sembla cridar a orient...

Es el balanç devot. La suma i resta
dels que estavem i som. Fidel costum
del passat sempre viu i que, en resum,
es lliço de la nit, de la gran festa,
de la cristiana llum...

Mes Jesus aixi ho vol i es la Nit Santa.
¡Reflorim de l'amor emocional!
Deslliguem-nos del sucre i de la sal
i unim-nos al soroll que innocent canta,
a ¡La Nit de Nadal...!

EL CAVALL

A Xavier.

A llocs del troter cavall
se balanceja mon fill.
El joguet, grapat de fusta,
tot pintat de blanc i gris,
gracies a dos llargues corbes
per al corage impulsiu
es com un breçol que a l'aire
engrunsa el somi del chic.
Els dos son protagonistes
d'una llegenda infantil.
Els dos van a la carrera
-¡trota i vola, fort rossi!
des del balco a la montanya,
per dalt la mar i dels rius
a creuar, pel camps de l'aire,
les hortes de l'infinit...

Pels trencalls de la memoria
ya el cavall passà fugint...
El balco acarona els ecos
del galop, del riure, els crits...
La realitat va dient-me
que aquell ginet... ya te un fill
i obstinat en la codicia
de cent coches deportius...

Yo mire els ferros i encara
crec vore al cavall amic
moure's i escolte a Xavier:
¡trota i vola, fort rossi...!
Mes l'animal -somi i fusta-
va perdut per l'infinit...

EL NOSTRE HUI

Si el passat hem perdut per barranqueres
que aboquen inquietuts al mar de hui,
-eixa mar que s'engul al pou dels sigles
la codicia dels pobles i els veïns-
i el pervindre es la formula impalpable
que retorna a l'ahir,

i s'escampa, i s'enredra, i es garseja
fidel a l'entramat de l'alt caprig,
¿qué sera este voler que als dos nos nuga
per les fibroses ansies del sospir
si el glop que ara tastem de vida als llavis
s'enfuig ans que el sentim?

¿Hem vixcut el passat? ¿No sera un somi
dels somis teus i meus que anem teixint?
¿Est historic capitul tan sols nostre
no sera un vers d'amor a l'aire escrit?
¿Per les raons d'ahir, per les creencies,
podrem del cel fruit?

No es possible dubtar quan cinc respostes
en carn i als horisons alcen el crit.
Del dema... ¿Pero acas -subtil pregunta-
qui les santes incognites descriu...?
¿No som fruit de projectes...? ¿D'hipotesis...?
¿De vents...? ¿De l'esperit...?

Del passat al futur un buit, un raig,
un trossam d'episodis, un espill
entre el mall d'ilusions que s'evaporen
deixant-nos l'amargor del seu esguit
en eixe instant blavos en que va perdre's
pel temps sembrat de nits...

Tu i yo som un sospir, una mirada,
un sentiment d'amor i un goig distint.
Pero esta llum fugaç entre el passat
i el dema al blau ences per la fe al viu
l'Amor que nos mogue nos assegura
el sant present del hui.

* * *

¡YA TENIM HOME!

Es l' hora en que les sedes de la nit
comencen a enfosquir-se per les cases.
Pels pins de la montanya i per les reixes
el ventijol suau va despertant-se.
Es l' hora desijada en la que el dia
es fa d' or pel ponent al despullar-se
i es respira l' obsequi del silenci
que dona al cos cansat un baf de gracies.
El moment ol a vida renovada.
Es veu poquet a poc dormir-se els arbres,
i als jugadors aucells que l' espai creuen
posant sos trins joglars entre les branques
mentres van exprimint en set de brises
les forces impulsives de les ales...

La meu esposa i yo, vora la bassa,
gaudim del ritual del dia al caure
mirant a l' horiso la gran taronja
com s' esmuny entre el cel i les montanyes...

Els dos sentim pel pit la sanc que ens parla
del no res repetint l' antic milacre
i fins que el sol s' amaga estem nodrint
de sentiments i versos nostres animes...

Trencant la majestat del dolç silenci
la muller fa un sospir al preguntar-me:
-“¿T' has fixat en Xavier... cóm ha creixcut?
Ha canviat la veu... Sol vol anar-se'n...
Remuga per no res... ¡Yo el trobe estrany!

Tot el dia està en Imma barallant-se
i fins se posa roig si le recorde
que ya te quatre pels i ha d' afaitar-se'ls...”
-“Es lo normal... ¡La vida corre massa...!”
-“Sembla que ahir mateix anava a gates...
¡i ara ya veus qué gran!”
-“¡Ya tenim home...!”
-“Ya tenim home, si... Dec d' alegrar-me...
Pero com eixe sol se'n va tambe
per a sempre el chiquet que em va fer mare...”

...I el silenci mes tart, en fer-se espes,
deposità en sos ulls dos gotes palides...

EL SOL D'ORIENT

No perseguixques, fill, al sol que fuig
per la negra bocana del ponent.
No et faces una incognita en la nit.
Refrena el pas. Raona en tu mateix...
¿Per a qué vols contar-li els teus silencis
si la boveda es sorda i sense veu?
¿Per a qué caminar palpant a l'aire
si l'ilusio la dorms junt als aucells...?
Aniua en la claror de l'esperança
la reflexiva llum de l'intim bes.
Ordena't les idees i les forces;
solta el plom del passat; mou-te en la fe,
i quan el jorn encete la sendera
somriu i adreça el pas al sol d'orient.
Eixe sol te dira lo que tu esperes...
La nit t'enegarà si no et comprén...
Ix de la fosca, fill, i parla al dia...
¡Amera't de la vida que a tu ve!

L'AVENTURA

A Ferran.

¿Quín jove no ha caigut per inocencia
dins del lluent falsari del forat
oïnt als eloqüents de l'inconsciencia
sos cants de llibertat?

¿Quí no ha sentit la fam de l'aventura
quan els anys desconeixen les raons
i es creuen campanaris de clausura
davant dels horisons?

¿I quí no haura tingut un somi d'ales
per al pes de la carn posar remei
i el mon als peus creuar-lo sense escales
contra fisica i llei?

El visionari chic, celos d'altures,
tambe desafià a l'espai ocult
segur de dominar ses estructures
pel seu instint d'adult.

Es va ajustar les plomes de gavina,
les impalpables ales del desig
que impulsen filaments de purpurina
i el dret que l'home afig,

i pel desert que du cap a eixa banda
que ens orienta l'inercia en descontrol
i el vent de l'incruenta propaganda,
va alçar son primer vol.

Darrere d'ell les hores, velles, mortes,
guardaren les cadenes del chiquet.
Davant tenia ya jardins i portes
i les claus del secret.

S'havia despullat de reflexives
sentencies que auguraven plom i sal
i sentia la mel en les genives
pel llorer personal.

Estava planejant... ¡Com ell volia!
¡En decisio, ferma i plenitut!
¡Era un home en veu propia, en majoria
d'edat i joventut!

...I lluità en la gran selva i l'accessoria
de l'abus, de l'engany i la suor,
fins que el somi, ferit, pergue l'euforia
i el despertà el dolor.

Aquell nervi fantastic, dur, indomit,
havia descobert l'humanitat
i a l'utopic amic que incita al vomit
agrenc de llibertat...

I compregue lo trist que es acerar-se
a colps del diari mall, a foc i a fel.
¡Pero eixercia el dret a equivocar-se
i a tindre sanc rebel!

Tan sols quan la galtada de la vida
el transmutà en un home reflexiu,
sangrant l'absurt orgull per la ferida
tornà al patern caliu.

Aquell dia, de festa i bona taula,
se creuaren els braços dels germans
i s'ofegà en les goles la paraula
dels menuts i dels grans.

En el silenci dolç, d'amor modelic,
l'aventura es pergue buscant l'oblit...
Silenci que es va fer text evangelic
en la pau de la nit...

LES PARETS I L'AIRE

¡Qui poguera,
ai, saber
lo que pensen
les parets
estovades
per les veus
jugadores
dels chiquets!

I ya fora
dels tabics
lo que l'aire
clar ha vist:
l'atra cara,
gusts, instints...
que ens oculten
nostres fills.

Dins, parets.
Fora, l'aire...
Junts els dos
tot ho capten,
tot ho veuen,
tot ho callen...
¡Que ceguera
la dels pares!

INSOMI

Tu no pots acusar-me d'assesi, mal insomi.
Va fer un sacrifici mortalment necessari.
El gos ya ni sentia la fam per la pilota.
Els ossos el deixaren com un felput, invalid,
i els ulls -dos joyes negres- en sa tristor nos dien
que ya mai mes seria nostre joguet fantastic.
El duguerem a casa sent un manoll de llana,
incapaç de sostindre's plantat per massa fragil
i en dotze anys va enriquir-nos a tota la familia
per l'animal afecte molt mes que humanitari.
Fon un raig d'alegria, colossal, impagable,
una dolça experiencia i un glop amarc, dramatic...
Als fills i als nets rebia en bots de nervi i festa
i a la mort de la yaya gemia solitari...
¿Cóm dir-te lo que ell fora per als adults i els tendres
si pel "Rebuig" encara tenim llagrimas facils?
¡No em culpes mes, insomi, de crueltat absurda!
¿Qué saps tu d'impotencias ni de la fel que als llavis
eternisa una agulla...? Calla, insomi, i oblida'm.
Deixa'm que a la fi em dorga pensant que ell ho fa placit.
No et disfrasses de juge per a clavar-me espines...
Va ser un sacrifici doloros, necessari...
Sense ell la casa tota quedà en un dol abstracte
que pels racons perdura com un amor nostalgic...

LA NAU DEL TEMPS

A Cristina.

Tots som protagonistes d'un viage
que va del res al res
deixant com a turistes rastre a penes
d'humanitat, sorpreses, pas i veus.
Som un fanc molejat per a l'història,
sembradors d'utopies sobre el vent
i una explosió del llamp que naix i mor
abans que es reconeix.
Pensar detindre el movil del viage
per a fruit del món pel que passem
és la simple raó per la que els meges
prejugen als fantàstics per dementats.
Yo hui he volgut ser foll. Per unes hores,
d'haver tingut l'ajuda de l'acer,
al norai més segur hauria nugat
l'immensa nau del temps
per tal que no es perguera per a sempre
l'imatge d'un passat de blanc impres...
Hui s'ha vestit ma filla d'ilusió,
de nervis, d'alegria, flors i neu.
La menuda ha quallat en cos de lliri
des del brot d'armeler
i a la tendral pregunta de l'amor
ha respost en el "sí" pel Sacrament...

I sol des del bufit del curt viage
o en l'escassa fracció d'un quart d'ale
la "Cuca" -encara blanca comunianta-
s'ha transformat en dona... i en muller
d'un jove que, volent-la,
li ha oferit un cor nou, la llar, quant te...
La llei inexorable de les sumes
ha anat sumant els anys conforme a llei.
La chiqueta ha deixat de ser chiqueta
mes que als meus ulls cansats no m'ho pareix.
Pel caprig d'unes poques primaveres
hui es plenit triomfant de l'obra en Deu...
Yo en canvi estic vençut
i no perquè al vol d'ella em crega vell
sino per l'impotència incomprendible
per a l'absurt ensomi del dement
al no poder nugar al port de l'aire
l'immensa nau del temps...

¡ARA SOC YO!

Particula minúscula
d'oficis i de bregues
entre les salomoniques
volutes que s'engreixen
per l'horiso...
Eixe era yo.

Joguet a la deriva
contracorrents que avancen
dominant l'exigencia
del pa contra les armes,
la pau i el no...
Eixe era yo.

Simple empelt de Deu i home
condenat a la dansa
d'espigolar roselles
pels camps resechs de palla
sempre en flexio...
Eixe era yo.

Particula minúscula,
joguet a la deriva,
simple empelt de Deu i home...
i un vers buscant justícia
d'obstinació.
Eixe era yo.

Hui ho tinc tot. Res me falta.
He deixat ritme i lletra,
tinc dona, fills, la llar
i el somi del poeta
en floració...
¡Ara soc yo!

LES NITS

Les nits anaven teixint-se
pels nervis sense repos.
Un beveg festiu d'estreles
brollava des del breçol
on els menuts nos negaven
el premi dolç de la son.
Nostres ulls -ferro i pestanyes-
eren fanalets al roig,
encesos per l'inocencia
de les rialles i el joc.

¡Qué llargues eren les nits
entre tants silencis solts
d'una boca desdentada
que vocalisar no pot!

Junt a nosatros floria
la vida, el pervindre, el goig,
barallant albes en fosques,
dies festius en dijous...

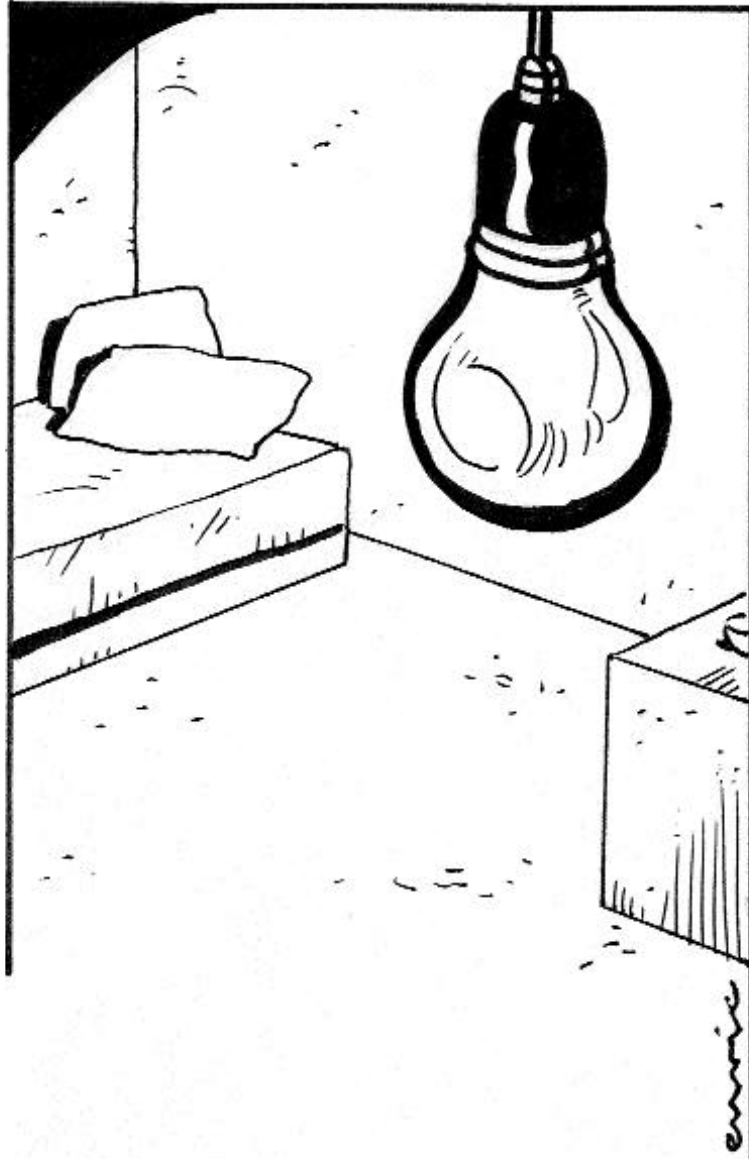
Hui les nits son massa llargues,
llunt del passat, sense son...
Les nits revoliquen ombres
per allumenar recorts
de rialles, i de nervis
i de fanalets al roig...

Les nits d'ara als dos nos venen
reverdint accents pels cors,
despertant-nos soletats
pel rellonge que se mou
darrere dels fills estreles
que fugiren del breçol...

Les nits callades son ara
punches de lluntanes flors
pero que encara ens perfumen
les velles d'amor i esforç
i al ferir-nos van dient-nos
que l'ilusio jamai dorm...

Les nit podem fer sagrades
si sabem viure en la son.

ELS NUVOLS DEL PIRINEU

A Aleixandre.

Els nuvols, prenyats de dol,
varen buidar les entranyes
des del cim de les montanyes
al caprig de lliure vol.
El desbocat descontrol
en sorollosa carrera
li furtava a la ribera
els testimonials roquers
que marcaven els senders
de la primitiva aigüera.

La pluja, des de l'altura
del seu andami plomig,
seguia espessant de gris
a la soberbia natura.
Els llamps i els trons, en conjura
de l'aigua i el vent actiu,
posaren el so explosiu
i el seu ritme demencial
a l'espectacul total
de dansar en peu un riu.

La tromba, buscant barranc,
se creixia en la violència
del volum i en convivència
de terres, brosses i fanc,
i com mar de bruta sanc
sepultà llomeres i horts,
s'endugue els arbres mes forts
i al seu galop buscant rambla
fins els rustics ponts arrambla
deixant escorrims de morts.

Les diaboliques ones
al seu arrap terrorífic
s'engoliren un pacífic
"camping" de rodes i lones.
Les confiades persones
varen sentir de repent
el bram triomfant del torrent
des de la verda planúria
i a mans de l'espessa furia
lluitaren contracorrent...

Aquella nit tan dramàtica
dins d'un agost dur i sec
va fer despertar mon prec
una pregunta enigmàtica:
¿Prop d'eixa desgràcia aquàtica
no estarà el chic en perill...?
Mon pensament com un grill
era un martell desficiós
fins que a la fi, mig ploros,
pogué parlar-nos el fill.

Mes tart, contant l'odissea
en la que se va topar,
saberem quant va passar
per fugir de la marea.
El coche a bacs i a volea
anava fins que a un revés
vora un tallat quedà pres
per una fràgil barana
i una força sobirana
feu el milacre despres...

Mon fill es des d'aquell dia
un home nou, reflexiu,
que en agraïment subscriu
l'intercessio de Maria
de la que, aferma, sentia
sos braços com a repeu...
I en la fe per jubileu
hui assegura en veu resolta
que ha naixcut una atra volta
dels nuvols del Pirineu...

LA VESPRADA

La vesprada es trista.
La casa, inexperta,
m'emboira la vista
que al plom de les hores a penes desperta.

El silenci puja
per l'estancia tota.
Per fora la pluja
destila entre els nuvols vidres gota a gota...

Me crec solitari
mirant al cel gris
que va de precari
espolsant les ombres pels vents sense avis.

Pero no estic sol
que en mi està l'essencia
de ton bes al vol
i em porta el silenci la teua presencia.

Per al meu deler
escric i recullc
de l'intim paper,
en veu mes que en lletra, amor, que te vullc.

Te sent a la vora
i estant sol te veig
com veig que ara plora
pels ulls de la fosca la pluja a goteig...

Per la llar oberta
entra un nuvol bru.
La casa deserta,
nomes recordant-te, amor, l'omplis tu.

EL BUFIT

Tu i yo -la llar madura- hem de donar
cada dia el bufit de l'esperança.
Tu i yo, volguda esposa, hem de seguir
bufant contra els solages de la marcha
fidels a la promesa que ens unira,
mes que vejам per vora de la casa
la desercio de tants que trenquen cordes
perque el pes de l'amor tal volta els cansa...

Tu i yo hem ences la llar -proyecte d'ombres-;
a branquetes menudes ferem flama,
i la flama deixà les brases vives
que van justificant la cendra blanca
que atesorem els dos mirant com creixen
atres focs novençans, de tendra branca,
repetint el milacre de les purnes,
multiplicant l'essencia que nos calfa...

I hem de seguir anant per la costera
i en mes força que mai, en mes fe encara,
fent que els fills no renunciem a ser pares
perque el foc de l'amor de trist s'apaga...
Nostra promesa fon a Deu per sempre
i els dos hem de complir en la paraula
i hem de dur a les llars de la llar nostra
el bufit persistent de l'esperança.

LA CASA BUIDA

La casa està orfena
de planters de vida.
Un espes silenci
va despenjollant-se de la llantia antiga.
El sol, per les vores
del curios migdia,
vertical penetra pel balco de ferro
com espasa viva,
taladrant els vidres,
besant la cortina
casi en reverencia i al seu blanc llenguatge
de fogosa tinta,
per la llum sonora d'impalpables notes,
sembla que nos diga
que està trist per vore
nostra casa buida.
I al sol que m'abraça li faig la pregunta:
¿Per qué en llarga fila
van els anys per l'aire
sense que u tan soles el seu vol detinga?

Si u d'aquells que feren
possible la fruita
de les nostres vides,
quan els fills sembraren la llar d'alegria
i tu i yo miravem
la tendral collita
pels ulls incansables del voler mes fragil,
fugint de la fisica,
s'haguera en els ferros nugat per guanyar-li
l'espenta a la brisa,
encara la casa,
ara silenciosa, de goig s'ompliria,
de cants, de rialles,
de planters de vida...
Ai, volguda esposa.
La casa menuda, ¡qui nos ho diria!
se nos ha fet ampla,
amargament buida...

PREC

Si yo tornara, Senyor, un dia
des del misteri de l'infinit,
fes-me fragancia de poesia,
flor d'esperit.

Fes-me la brisa, calç, llum, rosada,
mel, olivera, mar o forment.
No me condenes a carn negada
de sentiment.

Si vols que torne de nou a terra
sere quant vullgues, ombra o color,
barranc o pluja, desert o serra,
pols o llavor.

Mes no m'engendres tronc impassible,
polvora o arma, crit per a odiar,
brusca sordera, cor insensible,
sec per no amar...

Si me tornares el do de viure
m'agradaria que em feres rent,
sal o paraula o colom lliure
pel firmament.

Si em reencarnares bufant la cendra
de les despulles, ans que home altiu
de febra i ossos, fes-me veu tendra
de font o riu,

gesmil o espigol, verdet o rosa,
romanç de lluna, pessic de sol,
o el cantar mistic que al bosc reposa
el rossinyol...

No vullc que em tornes fanc de malicies,
corage, espina, puny ni ansietat
per a l'eixemple de les codicies
sense trellat...

Si yo tornara, Senyor, un dia
des del misteri de l'infinit,
no em faces home... Fes-me poesia,
flor d'esperit...

DES D'AQUELL DIA

Des d'aquell dia, amor, que ferem nostre
l'esboç del sacrament que nos tutela,
hem dibuixat, amor, sobre la tela
florida en carn, ressons del Parenostre.

La llar menuda, amor, oberta al sostre,
fon escola de l'Art, fe que ens modela
inspirant-nos, amor, per l'aquarela
els perfils d'unes animes en rostre.

Hui en marc d'argent, amor, son testimoni
dels erros, dels llorers, planys i alegria,
historia i fruit, amor, del matrimoni.

Els fills i els nets, amor, son la poesia
de l'aquarela al blau... El patrimoni
viu i aforrat, amor, des d'aquell dia...

INDEX

PROLEC	7
PINTOR	11
LA POLS D'UN SOMI	13
RIC	16
NAIXENÇA	17
EL FANTASMA	20
A L'ALBA... ..	23
EL SAQUETS DELS BOTONS.....	25
LA CARN.....	28
ORACIO DE LLUM	30
LA NIT DE NADAL.....	32
EL CAVALL	34
EL NOSTRE HUI.....	37
¡YA TENIM HOME!	40
EL SOL D'ORIENT	42
L'AVENTURA.....	43
LES PARETS I L'AIRE	46
INSOMI.....	47
LA NAU DEL TEMPS	48
¡ARA SOC YO!	50
LES NITS.....	52
ELS NUUVOLS DEL PIRINEU	55
LA VESPRADA	59
EL BUFIT.....	61
LA CASA BUIDA	62
PREC	65
DES D'AQUELL DIA.....	67

Este llibre, escrit en Llengua Valenciana,
s'acabà d'imprimir en "Gráficas Ronda",
el dia 26 de decembre de 1996,
segon dia de Nadal.

